

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 12910
Tarih : 20.05.2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 20/05/2021 15:50
Sayı: E-120.10-
0818750

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dört kişilik bir ailenin sağlıklı beslenmesi için aylık yapması gereken harcama tutarı 2 bin 816 TL'dir. Bu harcama tutarı sadece gıda için yapılması gereken minimum tutardır. Açlık sınırı üzerinden hane halkı tüketim harcamaları esas alınarak yapılan hesaplama sonuçlarına göre ise yoksulluk sınırı 9 bin 739 TL olarak gerçekleşmiştir. Sağlıklı bir biçimde beslenmenin toplam aile bütçesine maliyeti ise 2 bin 816 TL olarak tespit edilmiştir. Bu tutar söz konusu ailenin sadece gıda harcamaları için yapması gereken zorunlu tutardır. Eğitim, sağlık, barınma, eğlence, ısınma, ulaşım gibi giderler ile birlikte bir ailenin yapması gereken harcama tutarı 9 bin 739 TL'ye ulaşmaktadır. Ülkenin içinde bulunduğu ekonomik çöküşün, yoksulluğun, işsizliğin, iflas ve icra kıskacında olan esnafın durumunun araştırılması, tespiti ve incelenmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve bu hususta Anayasa'nın 98'inci İhtüzüğün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Av. Abdullah Koç
HDP Ağrı Milletvekili

ÖZET GEREKÇE

2003 yılının nisan ayında 4 kişilik bir aile, günlük minimum 15.51 TL'ye sağlıklı beslenebilirken, bugün ancak 93.85 TL'ye sağlıklı beslenebilmektedir. Buna göre 18 yıllık zaman zarfında açlık sınırı 6.05 kat arttı. Aynı dönemde enflasyondaki artış ise 5.37 kat oldu. Açlık sınırındaki artış, genel enflasyonda yaşanan artıştan daha fazla oldu. Yukarıda da ifade ettiğimiz gibi dört kişilik bir ailenin sağlıklı bir biçimde beslenebilmesi için, günlük en az 93.85 TL, aylık 2 bin 816 TL'lik harcama yapması gerekiyor. Buna göre yetişkin bir kadının sağlıklı beslenmesi için yapması gereken günlük harcama tutarı 24.45 TL, yetişkin bir erkeğin 25.27 TL, 15-18 yaş arası bir gencin 26.65 TL, 4-6 yaş arası bir çocuğun ise 17.48 TL'dir.

Salgının da derinleştirdiği ekonomik kriz, icra ve iflas dosyalarını patlattı. İcra dairelerine günlük gelen icra ve iflas dosya sayısı 1100'ü aşarken hem esnaf hem şirketlerde iflaslar artışa geçti. Borçla ayakta kalmaya çalışanlar ise aldıkları kredileri ödeyememe riskiyle karşı karşıya. Kapısına kilit vuran esnaf sayısı bu yılın ilk çeyreğinde geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 11 artışla 29 bin 37'ye yükseldi. Aynı dönemde kuruluş için tescil başvurusu yapan esnaf sayısı da 1869 adetlik azalışla 80 bin 121'e geriledi. Pandemi ile geçen 2020 yılında 99 bin 588 esnaf kapandı. Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) verilerine göre, 2021'in ilk çeyreğinde kapıya kilit vuran esnaf sayısı 29 bini aştı.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) verilerine göre, yılın ilk çeyreğinde tasfiye olan şirket sayısı yüzde 3.2'lik artışla 4 bin 620'ye çıkarken, aynı dönemde 2 bin 694 şirket de kapısına kilit vurdu. Yılın birinci çeyreğinde kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısı ise geçen

yılın aynı dönemine göre yüzde 2'ye yakın artışla 7 bin 616'ya yükseldi. Şirket ve esnaf sayılarındaki kapanmalar artınca işsiz kalanların sayısı da çığ gibi büyüyor. Mart 2021 döneminde mevsim etkisinden arındırılmış geniş tanımlı işsiz sayısı 9 milyon 204 bine yükseldi. Bu dönemde gemiyi yüzdürmek için borca sarılan binlerce işletme, borcunu döndüremediği için batıyor. 2020'nin ilk çeyreğinde toplam KOBİ kredileri 662 milyar 540 milyon TL iken bu rakam bu yıl aynı dönemde 879 milyar 284 milyon TL'ye yükseldi.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun (BDDK) sorunlu kredilerin takibe düşme sürelerini 90 gün yerine 180 güne çıkaran düzenlemesi 30 Haziran'da bitiyor. BDDK bu yolla kredilerin batmasını önlerken adeta bilançolarda yüzdürülmesini sağladı. Bankaların takibe düşmüş alacakları sene başından bu yana 150 milyar lira seviyesine adeta demirledi. Takipteki kredilere yakın izlemedekiler de eklendiğinde bankalar bilançolarında halihazırda 533 milyar liralık sorunlu kredi tutarını yönetiyor.

GEREKÇE

17 Mayıs 2021'de Esnafa verilecek destekleri açıklayan Cumhurbaşkanı Erdoğan, "İki ayrı grup halinde 1 milyon 384 binden fazla esnaf ve sanatkarımıza 4 milyar 622 milyon liralık kaynağı karşılıksız olarak veriyoruz." dedi. Bankacılık sektörünün esnaflara, KOBİ'lere, ihracatçılara ve vatandaşlara verdiği kredileri Kredi Garanti Fonu vasıtasıyla kolaylaştırdıklarını belirten Erdoğan, "Bugüne kadar 400 bine yakın firmanın, 8 milyon vatandaşımızın ve 848 bin esnafımızın faydalandığı uygun maliyetli bu kredilerin toplamı 315 milyar lirayı aşmıştır. Ayrıca Tarım Kredi Kooperatiflerinin, esnafların, mükelleflerin, vergi ve sigorta primi ertelemeleri ve borç yeniden yapılandırmalarıyla her kesimden insanımızı rahatlattık." dedi. Bugüne kadar 206 milyar lirayı bulan borç ertelemelerinin tutarının, yıl sonunda 219 milyar liraya ulaşacağını ifade eden Cumhurbaşkanı Erdoğan, şunları bildirdi: "Böylece salgının başladığı günden bu yana toplamda 661 milyar liralık bir kaynağı insanımızın emrine vermiş olduk. Şimdi esnaflarımıza yönelik yeni bir destek programının müjdesini sizlerle paylaşmak istiyorum. Bu ivme programıyla salgın tedbirleri sebebiyle işlerine ara vermek mecburiyetinde kalan esnaflarımıza iki grup halinde destek olmayı amaçlıyoruz. Birinci grupta kahvehane, kafe, çay bahçesi gibi yerler ile okul ve personel servisleri, düğün salonları, öğrenci yurtları, kantinler, kırtasiyeler, internet kafeler, hamamlar, lunaparklar gibi işletmeler yer almaktadır. Sayıları toplamda 235 bine ulaşan bu işletmelere bir defaya mahsus 5 bin liralık hibe ödemeleri yapacağız. Toplamda 1 milyon 150 bini aşkın işletmemizi kapsayan vatandaşlarımıza bir defaya mahsus 3 bin lira hibe ödemesi vereceğiz. Böylece iki ayrı grup halinde 1 milyon 384 binden fazla esnaf ve sanatkarımıza 4 milyar 622 milyon liralık bir kaynağı karşılıksız olarak veriyoruz."

17 günlük kapanma boyunca esnafa hiçbir güvence verilmedi. Kapanmadan önce bir şey yok, kapanmada ise iş, aş, aşı yok, kapanmadan sonra çiftçiye esnafa sadaka türünden bir hibe verileceği açıklandı. Bir defaya mahsus 3 bin ya da 5 bin hibe destek vereceğini açıklayan hükümet, 15 aydır kepenkleri kapalı olan ve borç altında ezilen icra dosyaları ile boğuşan esnafa

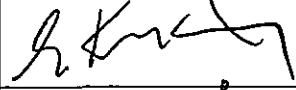
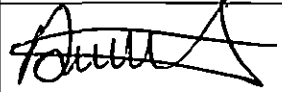
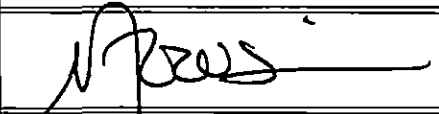
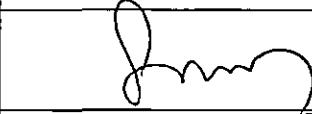
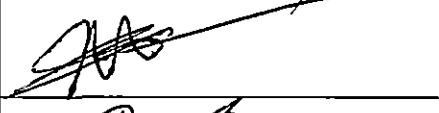
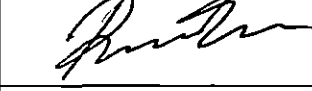
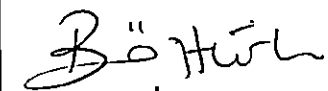
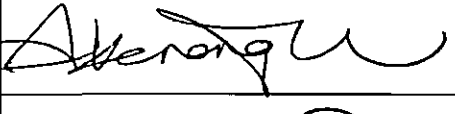
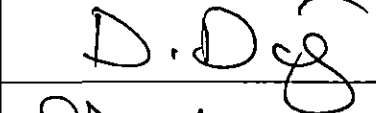
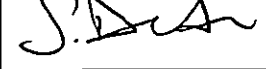
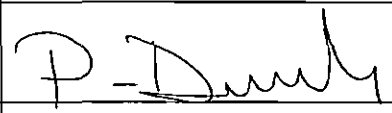
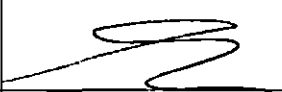
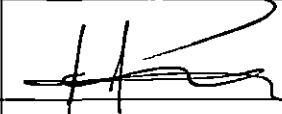
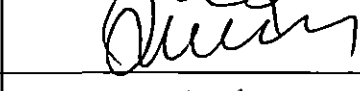
açıklanan destek esnafın içinde bulunduğu krize bir çözüm üretemeyecektir. Bu şartlarda borç ertelemenin ve hibe desteğinde bulunmanın yapıcı bir yol ve yöntem olmadığını belirtiyor esnafın vergi borçlarının silinmesi elzemdir.

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçlarına göre 2020 yılı sonu itibarıyla Türkiye'nin toplam nüfusu 83 milyon 614 bin 362 kişi iken 15-24 yaş grubundaki genç nüfus 12 milyon 893 bin 750 kişi oldu. Genç nüfus, toplam nüfusun %15,4'ünü oluşturdu. Genç nüfusun %51,3'ünü erkek nüfus, %48,7'sini ise kadın nüfus oluşturdu. Hane halkı işgücü araştırması sonuçlarına göre gençlerde işgücüne katılma oranı, 2019 yılında %44,4 iken 2020 yılında %39,1 oldu. Genç erkeklerde işgücüne katılma oranı 2019 yılında %55,9 iken 2020 yılında %50,1 olurken genç kadınlarda bu oran 2019 yılında %32,6 iken 2020 yılında %27,5 oldu.

Gençlerde işsizlik oranı, 2019 yılında %25,4 iken 2020 yılında %25,3 oldu. Genç erkeklerde işsizlik oranı 2019 yılında %22,5 iken 2020 yılında %22,6 olurken genç kadınlarda bu oran 2019 yılında %30,6 iken 2020 yılında %30,3 oldu. Ne eğitimde ne istihdamda olan gençlerin oranı 2019 yılında %26,0 iken 2020 yılında %28,3 oldu. Genç erkeklerde ne eğitimde ne istihdamda olanların oranı 2019 yılında %18,3 iken 2020 yılında %21,2 olurken genç kadınlarda bu oran 2019 yılında %34,0 iken 2020 yılında %35,7 oldu.

DİSK-AR'ın 2021 birinci çeyrek işsizlik raporunu yayınladı. Geniş tanımlı işsiz sayısının 2021 birinci çeyrekte 2 milyon 531 bin artışla 9 milyon 893 bine çıktığı belirtildi. Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma Merkezi'nin (DİSK-AR), 19 Mayıs Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı'na özel, dünyada ve Türkiye'de genç işsizliğine yer verdiği istihdam ve görünüm raporu yayımladı. "19 Mayıs'ta gençler ne eğitimde ne istihdamda" başlığıyla yayınlanan raporda, Türkiye'deki işsiz sayısının 10 milyona dayandığı belirtilirken, kadın işsizliğinin yüzde 35,6 olduğu vurgulandı. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2021 birinci çeyreğinde dar tanımlı işsizlik oranını yüzde 12,9 olarak açıklarken, DİSK-AR, geniş tanımlı işsizlik oranını yüzde 27,8 olarak açıkladı. Zamana bağlı eksik istihdam ile işsizlerin oranının yüzde 19,3 olduğu vurgulanan raporda, potansiyel işgücü olan işsizlerin oranının yüzde 22,1 olduğuna dikkat çekildi.

TÜİK'in 2020 birinci çeyrekte 4 milyon 28 bin olarak açıkladığı dar tanımlı işsiz sayısının 2021 birinci çeyrekte 90 binlik bir artışla 4 milyon 118 bin olarak yeniden yayınladığı belirtilen raporda, "TÜİK verilerinden yola çıkarak yaptığımız hesaplamaya göre ise 2020 birinci çeyrekte 7 milyon 362 bin olan geniş tanımlı işsiz sayısı 2021 birinci çeyrekte 2 milyon 531 bin artışla 9 milyon 893 bin olarak gerçekleşti. TÜİK'in açıkladığı dar tanımlı işsizlik, işten çıkarma yasağı sebebiyle gerçeği yansıtmaktan uzaktır. Gerçek işsizlik 10 milyona dayanmış durumda" ifadeleri yer aldı. Ülkenin içinde bulunduğu ekonomik çöküşün, yoksulluğun, işsizliğin, iflas ve icra kısılcacında olan esnafın durumunun tespit edilmesi ve yoksulluğun önlenmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulması elzemdir.

1	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	
2	EROL KATIRCIOĞLU	İSTANBUL	
3	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
4	MEHMET RUŞTU TIRYAKİ	BATMAN	
5	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	
6	SEMRA GÜZEL	DİYARBAKIR	
7	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	
8	RIDVAN TURAN	MERSİN	
9	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	
10	OYA ERSOY	İSTANBUL	
11	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	
12	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
13	SAİT DEDE	HAKKARİ	
14	PERO DUNDAR	MARDİN	
15	SIDIK TAŞ	SİİRT	
16	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	
17	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
18	MUAZZEZ ORHAN IŞIK	VAN	
19	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
20	TAYİP TEMEL	VAN	